

обговорень 15 листопада 2011 р. Верховна Рада погодилася на декриміналізацію відповідних діянь шляхом ухвалення Закону України № 4025 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо гуманізації відповідальності за правопорушення у сфері господарської діяльності», яким, серед іншого, внесла зміни до ст. 201 КК України.

Таким чином, починаючи з 2012 р. незаконне переміщення інших товарів чи предметів, не вказаних у ст. 201 ККУ (крім наркотичних речовин, ст. 305 КК України) не є кримінальним правопорушенням, що є проблемою нині. Тому, найкращим варіантом покращення ситуації з контрабандою в Україні – це внесення змін до зазначеної статті, додавши до предметів «товари», окрім уже зазначених предметів.

Література

1. Аналіз обсягів контрабанди в Україні: обсяги, прямі та непрямі втрати бюджету та економіки. Ukraine Economic Outlook: веб-сайт. URL: <http://ua-outlook.com.ua/ru/2019/07/06/smuggling-schemes/>

2. Омельчук О.М. Історичні аспекти боротьби з контрабандою в Україні. *Вісник Хмельницького інституту регіонального управління та права. Науковий часопис*. 2003. № 3-4 (7-8). С. 207-215.

3. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>

4. Про судову практику у справах про контрабанду та порушення митних правил: постанова Пленуму Верховного Суду України від 03.06.2005 р. № 8. Офіційний веб-портал Верховної Ради України: веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0008700-05#Text>

5. Бутін А.В. Чи потрібна криміналізація товарної контрабанди? Реанімаційний пакет реформ: веб-сайт. URL: <https://rpr.org.ua/news/chy-potribna-kryminalizatsiia-tovarnoi-kontrabandy/>

УДК 343.541(043.2)

Кононенко А.С., здобувачка вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Семчук Н.О., к.ю.н.

ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ДОБРОВІЛЬНОЇ ЗГОДИ НА СТАТЕВИЙ АКТ В УКРАЇНСЬКОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ

Два роки тому було внесено зміни до Кримінального (КК) та Кримінального процесуального кодексів (КПК) України з метою реалізації положень Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами. На той

момент порушене питання добровільної згоди у оновлених статтях кодексів спричинило шквал емоцій та нерозуміння від громадян, оскільки не було чіткого розуміння поняття «згоди» серед населення. Наразі ситуація навколо цього послабилась, проте рівень розуміння серйозності даного терміну може й підвищився, але лише на декілька відсотків. Тому слід піднімати дане питання для його розповсюдження та розуміння з боку народу.

Трактування поняття «добровільної згоди» є у Кримінальному кодексі України, а саме: стаття 152, примітка після 6 пункту. Там стверджується, що згода вважається добровільною, якщо вона є результатом вільного волевиявлення особи, з урахуванням супутніх обставин. Як можна помітити, поняття згоди на секс прописане поверхово, що може призвести до зловживання та ускладнить процес розслідування таких справ. Але як саме особа повинна дати таку згоду, а партнер отримати – її не вказано. Як стверджує В. Пташник, добровільна згода особи на сексуальне проникнення в її тіло не може вважатися добровільною, якщо вона була надана, зокрема, під впливом: застосування фізичного насильства; погрози його застосуванням; погрози іншого змісту (наприклад, погрози знищенням чи пошкодженням майна як потерпілої, так й іншої особи, погрози обмеженням прав, свобод чи законних інтересів потерпілої або іншої особи – обмежити свободу пересування або вільного вибору місця проживання, залишити без одягу та грошей у віддаленій місцевості, відмовити у працевлаштуванні тощо); обману; використання щодо особи її матеріальної чи службової залежності, безпорадного чи уразливого стану. Проте хоч і активна усна згода зараховується, але в такому випадку в суді це слово жертви проти слова насильника. Тому з урахуванням законодавчої невизначеності поняття добровільної згоди (ця невизначеність є частковою, бо наявність одного зі «старих» способів згвалтування вказуватиме на недобровільність згоди) можливі труднощі, пов'язані з кримінально-правовою оцінкою вчиненого у певних ситуаціях [1, 2, 3].

Як стверджують юристи, поява такого поняття в українському законодавстві допомагає боротись зі сталими стереотипами стосовно сприйняття статевого акту у шлюбі як обов'язок, наприклад. Це піднімає питання згвалтування та домашнього насилля, які були завжди досить проблемними для нашого суспільства. Наразі закон посилює захист жінок, які стали жертвами сексуального насильства або згвалтування від власного чоловіка (або посилює захист чоловіків, які стали жертвами жінки). На практиці, багато жінок мають стереотип щодо « подружнього обов'язку ». У нашому суспільстві тема сексуального насильства чи згвалтування в шлюбі прийнята за ту, яку не слід обговорювати, адже це сімейні справи. Тому в нас невелика кількість жінок, які готові

розказувати про це, адже це буквально 1,5% із тих, що стосуються сексуального насильства. Часто в таких випадках жінки починають виправдовувати своїх кривдників, говорячи «я ж жінка, це мій обов'язок. Якщо я в шлюбі, то я маю займатись статевим актом, навіть якщо мені не хочеться. Крім того, це питання стосується такого стереотипу «раз одягла міні і прийшла на дискотеку, значить не проти поїхати до мене додому», «сама у всьому винна», оскільки особа все рівно має уточнити чи згоден/згодна інша особа [3, 4].

Тож, підсумовуючи, хочеться зазначити, що дані зміни у нашому законодавстві впливають позитивно на наше суспільство, хоча й поступово. Підняття даного питання серед населення та винесення його на загальні маси допоможе ще кращому його розумінню та консенсусу між партнерами. Адже скоєння статевого акту без згоди однієї зі сторін можна кваліфікувати як зґвалтування у певних випадках. А в подальшому й до руйнування психологічного стану особи, що в свою чергу може привести до трагічних наслідків. Тому не слід ігнорувати та уникати існування даного поняття, адже незнання не звільняє від відповідальності.

Література

1. Кримінальний кодекс України: Закон України від 02.03.2021 № 1292-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
2. Пилипюк С. Згода на секс: що змінюється в Кримінальному кодексі? URL: <https://www.the-village.com.ua/village/city/asking-question/280733-sex-consent>
3. Новели кримінального законодавства України щодо відповідальності за секс-делікти: окремі проблемні аспекти. URL: <https://lexinform.com.ua/dumka-eksperta/novely-kryminalnogo-zakonodavstva-ukrayiny-shhodo-vidpovidalnosti-za-seks-delikty-okremi-problemni-aspekty/>
4. Саковська А. За згодою сторін? Як зміниться секс українців після нового закону. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/yak-zminytsya-sez-ukraintsiv/29704911.html>

УДК 343.195(043.2)

Коргунова Г.М., здобувачка вищої освіти
першого (бакалаврського рівня),
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Ланцедова Ю.О., к.ю.н., доцент

УЧАСТЬ ПРИСЯЖНИХ У СУДОВОМУ ПРОВАДЖЕННІ

Суд присяжних являє собою ефективний правовий інструмент для оздоровлення всієї існуючої судової системи та підвищення рівня судової